

**Câu 1. (4 điểm)**

Ca dao Việt Nam có bài:

*Công cha như núi thái sơn  
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra  
Một lòng thờ mẹ kính cha  
Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con*

- a) Em hiểu thế nào về bài ca dao trên?
- b) Trình bày quy định về quyền và nghĩa vụ của con cháu đối với ông bà, cha mẹ?
- c) Đối với em gia đình quan trọng như thế nào?

**Câu 2. (5 điểm)**

Các tệ nạn xã hội có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, tệ nạn ma túy và mại dâm là con đường ngắn nhất dẫn đến lây nhiễm HIV/AIDS.

a) Do vậy có người cho rằng “*Chỉ có những người nghiện ma túy và hành nghề mại dâm mới bị lây nhiễm HIV/AIDS*”. Em có đồng ý với quan niệm này không? Vì sao?

b) Người nhiễm HIV/AIDS phải nếm trải những đau đớn về thể xác lẫn tinh thần, nhiều người đã rơi vào hoàn cảnh tuyệt vọng mà buông xuôi hay tìm cách trả thù đời bằng nhiều hành vi gây nguy hiểm cho người khác. Vậy theo em những người bị nhiễm HIV/AIDS cần nhất ở những người xung quanh điều gì, để họ được vui sống phần đời còn lại?

c) Một trong những khẩu hiệu phòng chống HIV/AIDS là “*Đừng chết vì thiếu hiểu biết về HIV/AIDS*”, em hiểu thế nào về khẩu hiệu trên?

**Câu 3. ( 4 điểm)**

Lao động tự giác và sáng tạo là phẩm chất cần thiết đối với người lao động trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

- a) Thế nào là lao động tự giác, lao động sáng tạo?
- b) Vì sao phải rèn luyện lao động tự giác và lao động sáng tạo?

**Câu 4. (7 điểm)**

Ngạn ngữ có câu: “*Cho đi lòng yêu thương sẽ nhận lại sự yêu thương*”

Gần đây chúng ta không khỏi lo lắng, hoang mang với sự xuống cấp nghiêm trọng về mặt đạo đức của một bộ phận người trong xã hội. Đó là hiện tượng người ta thờ ơ, lạnh lùng trước nỗi đau của người khác. Hay nói cách khác đó chính là sự vô cảm của con người.

Hãy trình bày suy nghĩ của em về hiện tượng đó?

----- Hết -----

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu 1. (4 điểm)

a) (1 điểm)

- Công ơn to lớn của cha mẹ đối với con cái.
- Bản phận của con cái phải kính trọng, hiếu thảo, báo đáp công ơn của cha mẹ.

b) (1,5 điểm)

- Yêu quý, kính trọng, biết ơn ông bà, cha mẹ.
- Chăm sóc, nuôi dưỡng ông bà cha mẹ.
- Nghiêm cấm hành vi ngược đãi, xúc phạm ông bà, cha mẹ.

c) (1,5 điểm)

- Gia đình là cái nôi nuôi dưỡng mỗi con người, là môi trường quan trọng hình thành và giáo dục nhân cách.

- Gia đình hay còn gọi là nhà. Là nơi cho em niềm tin, động lực và sức mạnh để làm tất cả mọi thứ.

- Gia đình cũng chính là nơi để em tìm thấy sự bình yên, che chở và an ủi khi gặp những nỗi buồn, những thất bại trong cuộc sống.

Vì vậy không có gì quan trọng bằng gia đình, em sẽ không ngừng tu dưỡng đạo đức, học tập tốt để ông bà cha mẹ vui lòng. Thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của con cháu đối với ông bà cha mẹ, tích cực cùng với các thành viên khác trong gia đình xây dựng một mái ấm hòa thuận hạnh phúc.

(Ở ý c, giám khảo linh hoạt theo các cách trình bày suy nghĩ của thí sinh)

Câu 2. (5 điểm)

a) (1 điểm)

- Không chỉ những người nghiện ma túy và người hành nghề mại dâm mới bị lây nhiễm HIV mà tất cả mọi người đều có thể bị lây nhiễm HIV nếu không biết những biện pháp phòng chống lây nhiễm.

- Tuy nhiên những người nghiện ma túy và người hành nghề mại dâm có nguy cơ lây nhiễm rất cao.

b) (2 điểm)

Để những người bị lây nhiễm HIV/AIDS lạc quan, vui sống trong phần đời còn lại, họ mong muốn mọi người xung quanh:

- Không có thái độ, lời nói, việc làm thể hiện sự kỳ thị phân biệt đối xử với những người nhiễm HIV/AIDS.



- Mọi người hãy hiểu, thông cảm và sẻ chia với họ. Tạo điều kiện giúp đỡ, để họ được tiếp tục sống cống hiến cho gia đình và xã hội.

**c) (2 điểm)**

Giải thích khẩu hiệu phòng chống HIV/AIDS “Đừng chết vì thiếu hiểu biết về HIV/AIDS”.

- Như chúng ta đã biết HIV chỉ lây qua 3 con đường (*đường máu, đường tình dục, mẹ truyền sang con trong giai đoạn mang thai và cho con bú*), nếu chúng ta biết phòng tránh đúng phương pháp thì người bình thường không bao giờ bị lây nhiễm HIV/AIDS và tất cả chúng ta vẫn có thể chung sống bình thường với HIV/AIDS.

- Khi và chỉ khi chúng ta có sự hiểu biết đầy đủ về HIV/AIDS thì mới thực hiện được điều này, và khi ấy xã hội không còn xảy ra những cái chết đáng tiếc do thiếu hiểu biết về HIV/AIDS.

**Câu 3. (4 điểm)**

**a) (1 điểm)**

- Lao động tự giác là chủ động làm việc không đợi ai nhắc nhở, không phải do áp lực bên ngoài.

- Lao động sáng tạo là trong quá trình lao động luôn suy nghĩ cải tiến để tìm tòi cái mới, tìm ra cách giải quyết tối ưu nhằm không ngừng nâng cao chất lượng hiệu quả lao động.

**b) (3 điểm)**

Vì sao phải rèn luyện lao động tự giác và lao động sáng tạo:

- Cần rèn luyện lao động tự giác, sáng tạo vì sự nghiệp công nghiệp hóa hiện đại hóa đất nước đang đòi hỏi có những người lao động tự giác sáng tạo.

- Cần rèn luyện lao động tự giác, sáng tạo vì nó giúp chúng ta tiếp thu được kiến thức, kỹ năng ngày càng thuần thục.

- Phẩm chất năng lực của mỗi cá nhân sẽ ngày một hoàn thiện, phát triển không ngừng.

- Chất lượng hiệu quả học tập, lao động ngày càng được nâng cao.

- Liên hệ bản thân: Em sẽ lập kế hoạch rèn luyện lao động tự giác và sáng tạo trong học tập...

**Câu 4. (7 điểm)**

Bài làm của học sinh đảm bảo bố cục văn bản gồm 3 phần (Mở bài, Thân bài và Kết bài), cụ thể:

**a) Mở bài (0,5 điểm)**

Đánh giá nhận xét chung về hiện tượng vô cảm của không ít người trong xã hội.

**b) Thân bài (6 điểm)**

Giải thích: Thế nào là bệnh vô cảm? Biểu hiện của bệnh vô cảm?

- Bệnh vô cảm: Là cách sống ích kỷ, lạnh lùng, thờ ơ, làm ngơ trước những nỗi bất hạnh, không may của những người sống xung quanh mình.

- Thấy cảnh tượng bị thương lại thờ ơ, không động lòng chua xót, không rung động ...

Hậu quả của bệnh vô cảm:

- Vô cảm là con đường trực tiếp dẫn đến những cái xấu, cái ác. Nó biến con người thành kẻ vô trách nhiệm, vô lương tâm và vô văn hóa, thậm chí là kẻ tội đồ.

Ví dụ dẫn chứng: Vì vô cảm mà nhiều bác sĩ đã để cho nhiều bệnh nhân cần phải cấp cứu mà phải nằm chờ hàng nửa tiếng đồng hồ nên đã dẫn đến hậu quả bệnh nhân bị chết một cách oan khuất.

- Bệnh vô cảm làm cho cái xấu, cái ác có mảnh đất màu mỡ để sinh sôi nảy nở.

Ví dụ dẫn chứng: Vì vô cảm mà một số người Việt Nam mình nhẫn tâm đổ xô vào hôi của khi gặp tai nạn giao thông.

- Nó đang làm mất đi một điều vô cùng thiêng liêng và quý giá: Đó là tình thương giữa con người với con người.

Ví dụ dẫn chứng: Quay lưng ngoảnh mặt trước tình cảnh đau thương của đồng bào bị thiên tai, bão lụt, trước số phận bất hạnh của hàng ngàn trẻ thơ mồ côi, người già không nơi nương tựa...

Chỉ ra nguyên nhân của bệnh vô cảm:

- Con người chạy theo lối sống thực dụng ham mê tiền bạc mà quên đi những giá trị sống cơ bản như lòng yêu thương, nhân ái.

- Một phần nữa cũng là do xã hội hiện đại quá bận rộn và đòi hỏi con người phải làm việc, làm việc và làm việc mà bỏ quên thời gian để trao nhau hơi ấm của tình thương, để ươm mầm cảm xúc.

Một số giải pháp:

Chúng ta cần học tập lối sống lành mạnh, biết yêu thương sẽ chia đồng cảm với những người xung quanh.

- Tham gia các hoạt động xã hội có tính nhân văn cao như phong trào đền ơn đáp nghĩa, phong trào thanh niên lập nghiệp...

- Xã hội cần lên án mạnh mẽ bệnh vô cảm, coi đó như là một cuộc chiến đấu để loại bỏ căn bệnh này ra khỏi xã hội ta.

### c) Kết bài (0,5 điểm)

- Nhận xét đánh giá về hiện tượng trên.

- Học sinh liên hệ bản thân sống thế nào để rèn luyện lòng yêu thương, cảm thông với người khác trong cuộc sống.

----- Hết -----